

SIRU 2.0 CASE STUDY

SOLBACKA RUNDSTAVSFABRIK AB

Case Author: Duncan Levinsohn

Svensk text

JÖNKÖPING UNIVERSITY
Jönköping International
Business School

SIRU 2.0 Case: Solbacka Rundstavsfabrik AB

En av Nordens största leverantörer av rundstavar!

Om du har en kvast i garaget eller spelar trummor är chansen stor att du har en produkt som har tillverkats av Solbacka Rundstavsfabrik. Företaget grundades 1951 och redan idag arbetar tredje generationen av familjen i firman. Idag hittar man fabriken i Ölmstad, en av flera orter man kör igenom på väg till Gränna från Jönköping. Men från början startades företaget av snickaren Jean Jansson i den lilla byn Solbacka några kilometer norr om Ölmstad. Från början var det lastpallar och liknande som tillverkades, men efter ett besök i Nässjö 1951 fick man med sig hem tanken om rundstavar. Och det var precis i rätt tid, för året därpå kröntes drottningen Elisabeth i Storbritannien – och från det lilla företaget beställde man 1.2 miljoner flaggpinnar! Idag är det inte längre flaggpinnar som gäller utan det blir mycket kvastskäft – och en hel del spjälor till trappindustrin både i Sverige och Norge. Av lite finare virke - ek, ask och björk – blir det också material till annan inredning (hatthyllor och skohyllor mm), och även till trumpinnar. Och till skillnad från en del andra företag, så har pandemin inneburit ett uppsving för företaget, när det gäller efterfrågan för deras produkter.

Företagsfakta

- Finns i: Ölmstad, Jönköpings kommun.
- Familjeföretag? JA
- Omsättning (2020): 12 147 tkr.
- Vinstmarginal (2020): 12%
- Tillväxt (omsättning 2020): 5.8%
- Anställda: 8 (6 heltidstjänster)
- Hållbarhetscertifieringar? JA:
- Case author: Duncan Levinsohn

På vilka **områden** är företaget engagerad i hållbarhet och social innovation?

Företaget arbetar i en liten skala med industriell symbios och cirkularitet.

Redan 1967 började Solbacka använda de egna spillprodukterna (flis och spån) till uppvärmning. Men företaget producerar mer avfall än de behöver till den egna uppvärmningen och idag använder flera andra organisationer Solbackas avfall. Det närliggande träföretaget Ötab köper flis till uppvärmning och spån till tillverkning av pellets. Med andra ord: industriell symbios i en liten skala. Och kyrkan där flera anställda är medlemmar får köpa flis till sin egen uppvärmning till rabatterat pris! Man har också testat att använda avsågade rundstavar till att tillverka köksaccessoarer som grytunderlägg, istället för att bränna upp dem – men än så länge endast i en begränsad omfattning.

En ovanlig symbios som företaget har skapat fokuserar på *logistik* tillsammans med den närliggande secondhand butiken 'Hjälpen' – och den ideella organisationen SAM-hjälpen. Flera gånger under året behöver Solbacka få hem produkter från underleverantörer i Polen – och då samordnar man transporten med hjälpsändningar till Rumänien och Östeuropa. Lastbilen som kör hjälpsändningar från Sverige återvänder genom Polen och hämtar upp företagets last på vägen hem.

Företaget rekryterar i första hand från närområdet.

Solbacka är tydlig med att deras storlek (endast 6 heltidsekvivalent) gör att de inte har råd att rekrytera individer som inte fungerar i verksamheten, och helst inte individer som de tror lämnar efter bara ett år – det kostar för mycket helt enkelt att lära upp dem. Samtidigt vill man gärna stödja dels den egna bygden, och dels individer som är i ett skede i livet där det kan vara svårt att få jobb. Eftersom företagets ägare bor i bygden har de god lokalkännedom, och detta gör att de många gånger vet vilka behov det finns och vem det är som kan behöva jobb. De är tydliga med att de helst rekryterar från närområdet (Gränna, Ölmstad och Kaxholmen), men understryker att de är sårbara och inte har råd att göra misstag i rekryteringen. I ett mindre företag så finns det inte lika mycket 'luft'

som i en större organisation, och då tar man inte på sig personalsatsningar som man inte tror håller i längden. Därför tar man sällan in praktikanter eller yngre människor som befinner sig mellan skola och högre utbildning. Samtidigt, när man väl tror på en rekrytering är företaget mycket flexibel när det gäller att anpassa arbetstider och arbetets omfattning (= procent) till den anställde.

Företaget sponsrar det lokala föreningslivet (idrott, kyrkor m fl.).

Solbacka är sponsor dels till den lokala idrottsföreningen (ÖIS), dels till olika kyrkliga verksamheter. I första hand till en lokal frikyrka där de bidrar med priser till lotterier och säljer flis för uppvärmning till ett subventionerat pris, men också till en lokalförening som arbetar med secondhand och hjälparbete i Rumänien.

Hur adresserar företaget samhällsutmaningar på ett **innovativt sätt?**

Solbackas bidrag handlar hellre om flera mindre initiativ till *samverkan* i och för bygden, än om en enda stor innovation. När man tar beslut finns oftast frågan "Kan det vi gör gynna individer eller organisationer i vår bygd?" i bakgrunden. Om ett alternativ gynnar lokalsamhället mer än ett annat, väljer man många gånger att gå den vägen. Det innovativa handlar om förmågan att hitta synergier!

Vilken samhällsnytta skapar företaget?

- Företaget skapar 'direkta' arbetstillfällen för individer i sitt närområde, inte sällan för individer som sadlar om i yrkeslivet eller återvänder till bygden.
- Företaget skapar 'indirekta' arbetstillfällen för individer i sitt närområde, genom att man i stor utsträckning anlitar lokala företag för att utrusta och underhålla den egna verkstaden.
- Företaget hjälper andra företag och lokala organisationer att minska kostnader och utsläpp genom att erbjuda fabriksavfall som energikälla.
- Företaget samverkar med det lokala föreningslivet på ett sätt som minskar deras kostnader.
- Den lokala bygden blir mer 'resilient'. Dvs.: den blir mer självförsörjande när det gäller arbetskraft och energi, och dess kapacitet att hantera och återställa sig efter externa 'chock' och förändringar ökar.

Vad är det som gör företaget särskilt intressant som exempel?

Solbacka Rundstavsfabrik är ett mindre företag som tillämpar hållbarhet och social innovation i en liten skala. Det man gör är inte så synlig för allmänheten, journalister och politiker! Samtidigt illustrerar Solbacka de småföretagens bidrag och potential. Man har inte gjort något spektakulärt, men genom långsiktig samverkan bidrar företaget till att främja ett livaktigt lokalsamhälle.

[Case Författare: Duncan Levinsohn](#)

Denna fallstudie har tagits fram som en del av SIRU 2.0-projektet. Social innovation och socialt entreprenörskap integreras i lokala och regionala processer kopplade till näringsliv, akademi, offentlig sektor och civilsamhälle för att bidra till att lösa samhällsutmaningar i Jönköpingsregionen. Projektets mål är att utveckla ett effektivt stödsystem och verktyg för social innovation, med särskilt fokus på samhällsutmaningar och hållbarhetsfrågor för små och medelstora företag.

Projektet finansieras av Tillväxtverket med EU-medel, och av Region Jönköpings län.

COMPANION
JÖNKÖPINGS LÄN

JÖNKÖPING UNIVERSITY
Jönköping International
Business School

MMTC
Media, Management
and Transformation Center

 EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

 Region
Jönköpings län